

v okolici pa Dolinske drevnice v Kamnici, kopalšča na Mariborskem otoku in tovarne umetnih gnojil v Rušah.

Na pobudo g. nadsvetnika Krošla se je osnoval poseben odsek za raziskovanje dela kmečke žene.

Vodstvo tega odbora je prevzela tovarišica Milena Petovarjeva, ki bo obenem pritegnjena v odbor učiteljske gospodinjstkih nadaljevalnih šol. Ostale odbornice pa so: Cirk Zdenka, Gajšek Stana, Beričič Pepca, Ilc Angela. Odsek bo s pomočjo glavnega odbora

učiteljic gospodinjstkih nadaljevalnih šol organiziral raziskovanje tega dela po posebnem načrtu, ki je že v delu.

Splošna želja vseh udeleženk pa je: skrajšati praktični tečaj. Vložile smo na bansko upravo prošnjo, da ga priredi, če le mogoče že v jeseni, ko imajo svoj letni odmor celoletne kmečke gospodinske šole.

Razporeditev je bilo ves čas tečaja odlično, za kar gre velika zahvala ge. ravnateljici »Vesne«, ki je prav materinsko skrbela za vso veliko družino.

† Nija Cesar Firmova

Tako tiho, tako nenadoma si nas zapustila, draga Nija. Skoraj neverjetno, da Tebe mlade učiteljice, mlade žene ni več. Kruta smrt Te je iztrgala iz srečnega zakona, ki si ga uživala le tri mesece. Zapustila si svoje ljubljene starše, ki plakajo ob izgubi drage hčerke, zapustila drago sestro in brate. Za Tabo joče šolska mladina, ki si ji bila nad vse dobra učiteljica in vzgojiteljica. Nepozabna ostaneš v obeh službenih krajih, v Makolah in v Rogatecu, kjer si delovala kot vzorna vzgojiteljica mladine, saj si bila iz učiteljske družine, sama vsa prežeta ljubezni do šolske mladine.

V mesecu juliju t. l. na dan desetletnice mature, si bila še zdrava, vesela, polna upov in nad. Ustvarila si si srečno družinsko življenje, da ob strani ljubljenega moža deluješ še z večjo vneto na vzgojnem polju. Kakor da si nekaj slutila, sklicala si svoje kolegince ob desetletnici mature, da se od nas poslovijo. Tako živo Te vidim, kako si prišla ta dan sama po ulici. Kako se Ti je zjasnil obraz, ko si me zagledala in rekla si: »Hvala Bogu, vsaj ena, da ne bom ostala čisto sama.« Z našim bivšim g. razrednikom smo nato prebili lepe

urice v spominu na srečna študijska leta. Govorili smo, da bo treba bolje organizirati ob petnajstletnici mature. Dragi Nija, lepše Ti bo ob petnajstletnici!

Spomnila si se ob tej priliki naše prve umrle kolegince Danile Deklevove. Imela si na programu, da bi se bile ob večji udeležbi popeljale na njen grob. Božja volja je bila, da si Ti, blaga duša, bila izbrana, da greš prva za njo.

Tako zdrava in vesela si bila ta dan. Govorila si: »Prestala sem mnogo bolezní in operacij, sedaj sem pa zdrava.«

Vsa srečna si se poslovila takrat, da odpotuješ k svojemu soprogu v Caprag pri Sisku. Bilo je to poslednje slovo. Tam Te je zalotila kruta bolezen, legar, ki jo Tvoja nežna narava ni mogla premagati. 9. avgusta si zatisnila za vedno svoje blage oči.

Bog je hotel, da si se v cvetu mladosti kot čisti cvet preselila v rajske višave.

Draga Nija, za ves Tvoj trud in žrtev učiteljice bodi Ti ljubi Bog plačnik.

Nam vsem, ki smo Te poznali, ostaneš v najlepšem, v neizbrisnem spominu.

Počivaj v miru!

A. K.

Splošne vesti

IZPRAZNJENI MESTI

Vučja gomila, 2 mesti (stanovanje in lepota šol. gospodarstvo); Tišina, 1 mesto.

— Slovenska šolska matica naznanja svojim članom ter vsem, ki se zanimajo za njeno delo in jo podpirajo pri skrbi za slovensko pedagoško kulturo, da bodo izšla za l. 1939. predvidoma tri knjige: 1. Pedagoški zbornik, ki bo obsegal celo vrsto aktualnih pedagoških člankov, napisanih od starejših in mlajših slovenskih pedagoških delavcev; 2. Uvod v pedagogiko, ki ga bo napisal dr. Stanko Gogala, in 3. O učnih oblikah v šolskem delu, o čemer bo podal svojo zrelo sodbo prof. Gustav Silih. — Članarina, za katero dobijo člani te tri knjige, je zelo nizka — znaša le 30 din. Slov. šol. matica bo mogla izdati naznanjene tri knjige v tako razgibanem času le, če bo čimprej vedela za številno naročnikov. Zato naj se dosednji in novi člani učitelji čimprej naroče pri svojih poverjenikih, ostali pa naj prijavijo članstvo na naslov: Slovenska šolska matica, Ljubljana, Komenskega ulica, šola na Ledini. — Tudi v teh dneh, ko je naša pozornost obrnjena predvsem k zunanjim dogodkom, nam je za ohranitev osebnega ravnotežja in za gojitev notranjega človeka kulturna in duhovna hrana nujno potrebna. Odbor SSM.

— Gg. poverjenike Slov. šolske matice odbor najskrajneje naproša, naj se tudi letos žrtvujejo za uresničitev načrtov SSM. Odbor zelo želi, da bi dobil čimprej sezname članov od vseh poverjenikov in po možnosti že tudi zbrano članarino, ker bo mogel dati le v tem primeru rokopise takoj v tiskarno in določiti naklado svojim publikacijam. Odbor SSM se gg. društvenim poverjenikom najvljudneje priporoča in jim zagotavlja hvalečnost za izvršeno delo. Odbor SSM.

— Gg. šolskim upraviteljem(icam) javlja odbor Slovenske šolske matice, da je po zgledu ostalih knjižnih založb tudi SSM zvišala članarino svojim publikacijam za šole in ustanove od dosedanjih 30 din na letnih 40 din. Za člane-posameznike ostane članarina kot doslej 30 din. Sklep o povišanju članarine je javil odbor kr. banski upravi, ki ga je vzela na znanje in v njim soglašala. Zato odbor SSM iskreno naproša gg. šolske upravitelje(ice), da vnesejo v šolskem proračunu pri postavki za knjige SSM odslej znesek 40 din. Če pa je kdo proračun že oddal, pa tega zvišanja članarine ni upošteval, naj izplača poverjenikom celotni znesek 40 din, naknadno pa naj zaprosi za dovolitev presežka 10 din, kar mu bo po izjavi odločujočih činiteljev kr. banske uprave dovolila. Ob tej priliki opozarja odbor SSM gg. šolske upravitelje(ice), da spadajo knjige SSM po odloku ministrstva za prosveto in kr. banske uprave v Ljubljani med knjige, ki so za vse šole obvezne. Odbor SSM.

— »Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi« je naslov brošure, ki jo je spisal ing. Stanko Dimnik in jo je izdal in založil Komite tehničnega dela v Ljubljani. — Brošura vsebuje praktična navodila za napravo zaklonišča pred letalskimi bombami. — Prodaja se v vseh knjigarnah po ceni 5 din.

— Učiteljem emigrantom. Podpisana pozivava vse učitelje, ki so bili in so še kontraktualci ali dnevničarji po 1. aprilu l. 1932., naj pošljejo enemu izmed podpisanih nastopne podatke: a) o dobi kontraktualne, oziroma dnevničarske službe, b) o službeni dobi v Italiji, c) sedanji skupini in skupini, če bi se štela vsa leta službe. Podatke potrebujeva za ponovno akcijo, da se nam priznajo kontraktualna, oziroma dnevničarska leta. Tovariš(ica), ki želi kaka pojasnila, naj priloži do-

pisnico z odgovor. Babič Josip, učitelj v Belčinih, in Pavletič Julij, učitelj v Hajdini pri Ptuj.

— Društvo upokojenega učiteljstva. Mnogo tovarišev(ice) članov vprašuje od vseh strani, zakaj ne dobe nobenih položnic za vplačilo posmrtnin. Vsem se sporoča, da je bil zadnji članski smrtni primer 16. aprila, tedaj že pred dobrimi petimi meseci. Želim, da bi še dolgo, dolgo ostali vsi člani tako zdravi. — Obenem pa vabimo vse tovariše upokojence(ke), ki še niso člani našega društva, pa morda tudi še pri drugih humanitarnih stanovskih ustanovah ne, da pristopijo v društvo, da si poleg povečane zapuščine dedičem, še podaljšajo svoje življenje, kakor kaže zadnje čase ta dolgi presledek.

Osebnne zadeve

NOVE NAMESTITVE

Prosvetni minister je podpisal odlok, s katerim so postavljeni za učitelje sledeči učiteljski abiturienti(-nje): Arko Vlasta, Razbor; Benčina Slava, Sv. Marko; Brče Ivana, St. Jošt; Barič Savinka, Sv. Ana; Budja Alojzij, Moravce; Bipiako Alfred, Sv. Duh, Haloze; Cotič Draga, Vučja gomila; Cenčič Tatjana, Bele vode; Čarni Koloman, Apače; Čretnik Jože, Sv. Jedert; Čuček Dušica, Sveti Danijel; Duša Teodora, Stara vas; Dular Elija, Znojile; Dekval Amalija, St. Rupert; Dolinšek Viktor, Bodonci; Drogenik Vida, Radmirje; Eržen Franc, Vuzenica; Erjavec Eva, Besnica; Falta Erika, Stara vas; Falhar Maksimilijan, Črni vrh; Ferencič Hildegarde, Sveti Anton; Florjančič Marija, Kal; Florjančič Stana, Čemšenik; Gerk Stana, Bodonci; Gliha Marija, Vrata; Grmišič Ivan, Zibric; Gabrič Frida, Dolnja Lendava; Gorišek Bogomira, Bučja; Hafner Gerta, Pišec; Hafner Lidija, Sv. Križ; Hreščak Savina, Kapela; Hohnjec Mira, Turnišče; Hren Adalberta, Sv. Andraž; Horvat Vanda, Primskovo; Ilnikar Danijela, Sv. Gotard; Ivanuš Jelena, Veliki Čirnik; Jenšovar Julka, Gornji Lakoš; Jordan Valerija, Razbor; Jerine Marjan, Bistajin; Jerše Marija, Stanga; Jaklič Silvester, Veliki Gaber; Jeržabek Matilda, Črna; Kožel Vanda, Zvirč; Klenovšek Bogomir, St. Vid, Šmarje; Kos Viljemina, Koprivnica; Kresnik Lilarija, Turje; Kolar Jože, Vučja gomila; Kone Jakob, Bloke; Kobal Hedvika, Sv. Bolfenk; Kum Hilda, Krško; Kranjc Ana, Bučja; Kokalj Marijana, Bučja vas; Kregar Franjo, Raka; Kodre Milena, Črneča vas; Kraje Ernesta, St. Jernej; Kimovec Stanislava, Bučja; Korošec Vera, Vuzenica; Klamberg Genovefa, Sv. Miklavž; Keber Bogdan, Logatec; Karič Josip, Dolina; Kozar Franc, Sv. Benedik; Kragelj Tereza, Bela cerkev; Križaj Stefanija, Sv. Tomaž pri Ormožu; Lesnik Marta, Jurkloster; Lampret Boža, Banja loka; Lesnik Ljudmila, Sv. Marjeta; Lenasi Viljem, Adlešiči; Letič Elica, Mala Nedelja; Lukman Slavica, Sv. Duh, Haloze; Logar Franc, Radovič; Lah Milena, Sv. Križ; Majerič Eliza, St. Jernej nad Muto; Manhler Elfi, Bistrica, Kamnik; Mehle Milan, Ljutomer; Može Olga, St. Miklavž; Modic Dana, Selo; Močnik Marija, Veliki Dolenci; Metelko Antonija, Ponikve; Melaher Antonija, St. Ilj; Mohor Marija, St. Jernej; Marinko Maks, Škocjan; Majdič Marija, Remšnik; Merdavs Jože, Negovo; Mravljak Dragica, Križevci; Nahtigal Gizela, Turnišče; Nemančič Angela, Škocjan; Orel Vlasta, Zelezniki; Ocvirk Angela, Sv. Peter pod Svetimi gorami; Počkar Ana, Suha; Poštajnar Angela, Ponikve; Porgoršek Karla, Sv. Marjeta pri Ptuj;

Primožič Silvestra, Melince; Pratneker Ivan, Pišec; Penko Ivan, Sv. Tomaž; Pevec Anton, Primskovo; Pušelj Zalka, Hlinje; Poženel Drago, Globodol; Poženel Branko, Globodol; Pustoslemšek Marija, Koprivnik; Pustoslemšek Rastoslav, Koprivnik; Pigmolit Valerijan, Rakove; Peče Oskar, Velike Dolence; Pustišek Dragotin, Sv. Jošt; Prijatelj Danijela, Svetinje; Plibešek Krista, Sv. Miklavž; Pribovič Marija, Kalobje; Ribičič Marija, Dolnja Bistrica; Regoršek Erna, Striha; Rigler Marijana, Javorje; Roger Pavla, Podgorje; Rožič Marijana, Selo; Rus Hilda, Ščavnica; Ravter Ema, Sv. Hermina; Ravter Karla, Rogatec; Rus Ivan, Apače; Slapšak Boža, Catež; Strupi Marija, Zgornji Tuhinj; Siherl Gabra, Zusem; Silič Justa, Slovenska Bistrica; Skulj Helena, Kapca; Stare Marija, Bohinjska srednja vas; Stožer Herman, Pirniče; Sešek Krista, Skal; Snoj Miroslava, Sv. Jedert; Stojković Miro, Veliki Brin; Svete Rudolf, St. Rupert; Steblaj Stefe, Zapotok; Spindler Gizela, Štrekljavec; Sprager Dana, Velenje; Stefančič Stanislava, Hrastnik; Serak Sabina, Predanovci; Tuma

Marija, Klenovik; Topolnik Ignacij, Velenje; Topolovec Tereza, Gornja Radgona; Tekavec Stefan, Kobil; Tomazin Hosara, Šulinci; Tomšič Zofija, Srednja Bistrica; Teček Marija, Martinvrh; Tajnik Boža, St. Peter pod Svetimi gorami; Udar Hela, Gorjuše; Vertič Zofija, Prelog; Vodenik Lenka, Prosenjakovec; Virk Irma, Ščavnica; Vomer Ana, Fram; Vrežec Vida, Maverlen; Vrhovnik Marija, Reka; Zupančič Nada, Podsed; Zupančič Hilda, Luče; Zagorc Nada, Kozje; Zupančič Marija, Pišec; Zupančič Maks, Lule; Žužek Marija, Brusnice; Zabovec Dragoslav, Šalovec; Zagar Franciška, Ščavnica; Žerjav Helena, Loški potok; Žižek Katarina, Črenšovci; Žitnik Ladislava, Sv. Anton.

—i Upokojeni so bili z ukazom z dne 21. avgusta 1939. učitelji(ce): Benko Vekoslav iz Laškega, Pangre Ana iz Doba, Vrtovec Ciril iz Loke pri Zidanem mostu, Požar Ladislav iz Gor. Lendave, Stancer Filomena iz Jevnice, Skoupil Helena iz Serdice, Logar Franja iz Laporja, Pirnat Ivana iz St. Vida pri Litiji.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

—i Ob 50 letnici slovenske učiteljske organizacije, je naslov članka v »Edinosti« od 21. IX., kjer razpravlja o učiteljski organizaciji in resoluciji kongresa v Banja Luki ter pravi med drugim: Danes stremi slovenska učiteljska organizacija za tem, da se bori za interese vsega slovenskega učiteljstva in šolstva ter s tem za slovenski narod — čigar del je naše učiteljstvo — kot celoto, da vzgaja svoje članstvo k zavesti odgovornosti do narodne celote, k pravemu tovarištvu in strpnosti, k razumevanju narodnovzgojnih nalog učiteljstva ter k politični zrelosti in stvarnosti, da nadalje omejuje poseganje političnih strank na področja, ki niso v njihovem delokrogu, da ustvarja protiutež totalitarnim težnjam političnih skupin, ki hočejo zasesti vsa polja javnega delovanja in to tudi tista, ki bi morala ostati radi narodnih interesov nevtralna, da utrjuje v svojem članstvu demokratično miselnost ter ustvarja pogoje za čim tesnejše sodelovanje učiteljstva z ljudstvom. — Ob jubileju slovenske učiteljske organizacije se veselimo vsi zavedni Slovenci tega, da je učiteljstvo, ki predstavlja najmočnejši kader slovenskih prosvetnih de-

lavcev, svojo organizacijsko moč izoblikovalo v toliki meri, da mu bo mogoče v najbližjih novih političnih razmerah sodelovati pri urejanju naših kulturno-prosvetnih razmer kot najbolj poklicanemu faktorju v slovenskem življenju. Slovensko ljudstvo pa mora podpreti svoje učitelje v njihovi borbi za skupno stvar z vsemi silami!

—i Dajte ljudstvu učitelja! Svečina nad Celjem s 550 prebivalci je letos dobila štiri-razredno šolo. Ima pa samo eno učno moč. Sedaj, ko bi moral biti redni pouk, so začeli porjavljati poškodovane peči in druge pomanjkljivosti, tako da ima vsak razred vsak drugi dan po dve uri pouka, ki pa so postavno skraćene na pol drugo uro. Že lani je šolski pouk celo leto trpel zaradi pomanjkanja učiteljev, letos pa je še slabše. Ljudstvo prosi pristojne činitelje: Dajte nam učitelja! (»Slovenec«, 22. IX.)

—i Dr. Sigmund Freud, znani dunajski profesor, ustanovitelj psihoanalize, je umrl v Londonu. — Z njim je človeštvo izgubilo znanstvenika, ki so ga v povojni dobi poleg Einsteina označevali za najvišjega predstavitelja duhovne Evrope. — (Razni listi.)

Učiteljski pravnik

—š Učitelj(ce), pripravniki(ce), oskrbite si pravočasno »Ročni katalog« za leto 1939/1940., ki je že izšel. Ročni katalog vsebuje vse zakonske predpise in uredbe ter obrazce in tabele, ki jih potrebujete za vloge in administrativno poslovanje. Tudi pri praktičnem izpitu vam bodo dobro služili zbrani zakonski predpisi v »Ročnem katalogu«.

—š Vprašanje: D. M. z R. Preveden sem bil v IX. skupino s 15. junijem 1939. Zdaj pa čakam, a nisem dobil še mesečnih prejemkov za IX. skupino, temveč dobivam še vedno za pripravniško skupino. Saj pravi zakon, da se dobi pri prevedbi takoj?

Odgovor! Prejemki IX. skupine vam pripadajo od dne 1. julija 1939. Ako ste prešli že dekret o prevedbi v IX. skupino in ne dobi v oktobru izplačane prejemke po IX. skupini — seveda tudi za nazaj, javite to po uradni poti takoj 1. oktobra kr. banski upravi (odd. IV.) s prošnjo, naj vam nakažejo pripadajoče prejemke.

—š Izplačilo stanarine z neučitelji poročenih učiteljic. Po dobljenih informacijah bodo izplačane stanarine učiteljicam, poročenim z neučitelji, ki ne živijo z možem v istem kraju, za tekoče proračunsko leto z dotacijo za 4. četrtletje, t. j. januarja, za prejšnja proračunska leta pa se izplača stanarina pozneje iz partije »obveznosti iz prejšnjih let«.

—mm Druga številka »Našega roda« izide v nekaj dneh. Tudi ta številka lista je zelo pestra. S pesmimi so v njej zastopani: Samec, Černejeva, Tauferjeva, Grudnova in drugi. Prozo in članke imajo: Bevk, dr. Debeljak, Vodetova, Skuli, Grudnova, Kunst, Smasek in drugi. Z ilustracijami pa sodelujejo: Debeljak, Georgijev, Sedej, Prunkova, Hotko in Znidaršič. Nova je tudi naslovna slika.

—mm Nekateri poverjeniki še niso poslali naročnine za prvo številko »Našega roda«, prosimo, da to čimprej store. Nekateri vprašujejo, ali lahko plačajo naročnino za več mesecev skupaj. Seveda to lahko store! Da ne bo kakšnih zmed, pa prosimo, da za beležijo na hrbtni strani položnice, za katere številke plačujejo. — Na šole smo poslali nekaj več števil kot je bilo lanskih naročnikov. Izvode, ki jih ne morejo poverjeniki razprodati, prosimo, da jih vrnejo. Če pa upajo, da jih oddajo lahko kasneje, naj jih obdržijo, a naj upravi to sporočijo, da bo to upoštevala pri določitvi naklade za prihodnje številke.

—mm »Slovenec« ocenjuje v svoji številki od 24. avgusta t. l. naše redne publikacije takole: Seliškarjeva povest »Janko in Metka« je vsekakor glavna povest v pričujoči zbirki MM. Povest je pisatelj vzel iz sodobnega delavskega življenja iz revnega ljubljanskega predmestja. Od tam popisuje življenje bednega dečka Janka in njegove tova-

Naša gospodarska organizacija

ZADRUŽNIKOM UČITELJSKE SAMOPOMOČI V LJUBLJANI

V septembru 1939. so umrli: 503. Smolnikar Marija, Šoštanj. 504. Friedl Julijana, Maribor. 505. Pinterič Drago, Maribor.

Prispevek za te tri smrtne primere znaša: za samske zadružnike din 16,—; za dva člana „ 31,—; za tri člane „ 46,— itd.

Zamudniki naj prištejejo k temu znesku še zaostanke iz prejšnjih mesecev. V avgustu so bili 3, v juliju 2 in v juniju 3 smrtni primeri. Vsak član plača za vsak smrtni primer din 5,—, poštšina za vsako poslano položnico pa znaša din 1,—.

Nekateri člani niso upoštevali našega sporočila na lističu za avgust glede plačila zaostankov iz prejšnjih mesecev. Dolžne zneske smo jim označili na lističu z rdečim svinčnikom, a so kljub temu poslali prispevke samo za smrtne primere v avgustu.

Prosimo, da upoštevate naša sporočila, sicer bodo zaostanki vedno večji, ker naraščajo stroški za poštino.

Zadružna uprava US.

Mladinska mafica

rišice Metke. Kritik navaja tu vsebino povesti in nadaljuje: Seliškarjeva povest je potem takem vzeta iz resničnega sodobnega življenja, kakor ga žive neredki otroci na naši mestni periferiji. Skoro bi dejal, da je povest pisana kruto, saj skoro nič ne posega v lepi otroški pravljicni svet, marveč nam pisatelj hoče pokazati resnične sodobne nadloge in revščino naše mladine iz nižjih slojev našega mesta. Vendarle pa povesti kljub njenim tako življenjsko resničnim opisom ne manjka tudi lepih prizorov iz idealnega otroškega sveta. Tako idealistično lepo je povest tudi zaključena. Kljub tem vrlinam se mi zdi povest le nekoliko preveč izsekana iz sodobnega življenja, ne da bi bila lepo zaokrožena v celoto. Končno si želi kritik bolj psihološko obdelanih oseb in dogodkov ter čistejšega jezika. Ilustracije Draga Vidmarja pa hvali.

O Roševi »Diji« piše: Našim najmlajšim je namenjena ljubka povestica Frana Roša o medvedu Diji. Roš popisuje Dijevo življenje od njegovega prihoda k Janku, vse najrazličnejše lepe in žalostne doživljaje, dokler ga ne zadene neizbežna usoda, ki je namenjena vsem otroškim igračam: zanemarjenju in zapuščenosti med staro šaro. Vendar medvedkovo življenje še ni končano, saj ob koncu povesti tako dobro še služi revni Rezi, pri kateri mu je tako lepo, kakor mu je bilo v mladosti pri Janku. Od veselja nad njim namreč revna Reza ozdravi. Čeprav je povestica pisana za naše najmlajše, vendar ima tudi marsikaj poučnega na sebi in tako že